

TRYGGE SAMFUNN

INFORMASJON OM TOTALFORSVARET NR. 3 2022



Arendalsuka 2021 / foto: Mona Hauglid

NTF på Arendalsuka: Hovedfokus på forsyningssikkerhet og atomberedskap

Norsk TotalforsvarsForum tar grep om aktuelle og sentrale temaer.

Tirsdag 16. august og onsdag 17. august står i forsyningssikkerhetens og atomberedskapens tegn. I regi av NTF rettes søkelyset mot to høyaktuelle temaer. Miniseminarene arrangeres begge i huset til Arendal Sjømandsforening i Nedre Tyholmsvei 9. Arrangementene starter henholdsvis kl. 10.00 og kl. 10.30.

Forsyningssikkerhet

Dagens trusselbilde og sikkerhetspolitiske situasjon setter krav til en økt bevissthet rundt hva som kreves for å kunne ivareta befolkningens sikkerhet. Det er mange aktører som inngår i et effektivt samvirke. Ikke minst gjelder dette import av varer, mat og medisinsk bistand.

Innledere er direktør i Tolletaten Øystein Bømer, lederen for koordineringssenteret for blodberedskap (NokBlod), seksjonsoverlege Haukeland Universitetsjukehus Torunn Oveland Apelseth og seniorforsker (forsker II) OsloMet – storbyuniversitetet, Harald Throne-Holst.

Atomberedskap

Situasjonen i Ukraina skaper stor frykt for en alvorlig atomhendelse i Europa. Vil Norge kunne bli berørt? Har vi god nok atomberedskap her i landet? Hvordan øver Forsvaret på å kunne håndtere slike hendelser? Hva med internasjonalt samarbeid? Tilfluktsrom og varsling av befolkningen. Dette er noen av de spørsmål som tas opp på møtet og besvart av beredskapsdirektør i Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Astrid Liland, sjef Sivilforsvaret, Øistein Knudsen jr og sjef Forsvarets ABC-skole oberstløytnant Espen Jargen.

I tillegg til dette har NTF en stand på Sam Eydes plass, sammen med sin medlemsorganisasjon, Norges Kvinne- og familieforbund. Der vil det bli formidlet informasjon om egenberedskap og totalforsvaret.



Foto: NTF

En travel høst for Norsk TotalforsvarsForum

- Det tegner til å bli en travel og utfordrende høst for NTF. I tillegg til Arendalsuka står oppgavene i kø, sier styreleder Signe Øye.

- Vårt neste store arrangement er «Sårbarhetskonferansen 2022» i samarbeid med Norges Forsvarsforening. Den finner sted 27. september i Gamle Logen. Når det gjelder «Verdikonferansen 2022» og «Krisespill 2022» så er datoene for disse snart spikret. Så forventer vi et betydelig engasjement i fylker og kommuner i forbindelse med «Egenberedskapsuka» som finner sted i uke 44 med start 31. oktober. Mange ønsker at representanter fra NTF skal holde foredrag og arrangere informasjonsmøter om totalforsvaret. Dette vil bli fulgt opp så langt kapasiteten rekker. Vi får håpe at pandemien ikke vil stikke kjepper i hjulene igjen, slik at vi kan få realisert våre planer. NTF er inspirert og klar til innsats i totalforsvarets tjeneste, sier styrelederen.

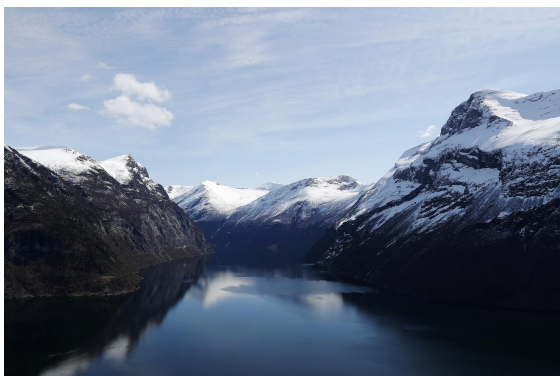


Foto: FMS

Etterretningsloven: Forslag til endringer på høring

Etterretningstjenesteloven, som ble vedtatt i 2020, er en viktig lov for norsk sikkerhet som setter



Foto: FMS

Hæren øver med helsevesenet

Den første store sivilmilitære samarbeidsøvelsen innenfor sanitet og krisehåndtering i Norge ga nyttige erfaringer.

I uken fra 2.mai trente Sanitetsbataljonen i Brigade Nord sammen med politiet, brannvesenet, ambulansetjenesten og Redningsselskapet. Under øvelsen ble det gjennomført ulike scenarier med pasientoverlevering, samarbeid på et skadested og håndtering av radioaktive og nukleære hendelser. - Vi trengte denne treningen og samvirket med sivil helse. Disse scenarioene har vi ikke fått trent så mye på de siste årene, sier major Ingar Guttersrud i Sanitetsbataljonen.

- Jeg har hatt ansvaret for hvordan øvelsen ble skrudd sammen og hvordan vi «har spilt» den. Oppgaven min har vært å sørge for at de riktige momentene har blitt spilt og at vi har hatt rette folk på riktig plass, sier major Guttersrud.



Foto: FMS

Forsvaret støtter sivile myndigheter

En oversikt over bistandsanmodninger viser at Forsvaret samarbeidet nært med sivil sektor

E-tjenesten bedre i stand til å trygge Norge og norske interesser.

- Vi foreslår nå enkelte lovendringer på bakgrunn av utviklingen i internasjonal rettspraksis etter at loven ble vedtatt. Vi ser fram til å motta innspill i høringsrunder før et lovforslag kan fremmes for Stortinget, sier forsvarsminister Bjørn Arild Gram. Høringsnotatet foreslår at det innføres uavhengig kontroll av tilrettelagt innhenting av grenseoverskridende elektronisk kommunikasjon på spelingsstadiet. Det foreslås at det er Oslo tingrett og ikke sjefen for E-tjenesten som skal kunne pålegge ekomtilbyderne å speile kommunikasjonsstrømmen som grunnlag for å kunne gjennomføre etterretningsbaserte søk. E-tjenesten må fortsatt gå til domstolen for å få tillatelse til å gjennomføre slike søk. Forslaget innebærer derfor en ytterligere rettssikkerhetsgaranti. Høringsnotatet omfatter også endringer i bestemmelser som angår pressens kildevern ved at det foreslås uavhengig forhåndskontroll ved domstolene.

- E-tjenesten gjør en svært viktig jobb for Norge i en tid preget av et nytt sikkerhetspolitisk alvor. Det er viktig at tjenesten har et regelverk som setter den i stand til å følge aktører som utgjør en trussel for landet. Samtidig ivaretas hensynet til personrettslige verdier, sier forsvarsminister Gram.

under koronapandemien. Totalforsvaret fungerer.

Forsvaret har utarbeidet en oversikt over bistandsanmodninger under pandemien. Det gjelder både avsluttede og pågående oppdrag fram til medio april.

Den 20. mars lanserte regjeringen en ny forskrift for hvordan sivile myndigheter og aktører kan be Forsvaret om bistand. Forsvaret skal kun yte bistand dersom det sivile samfunnet ikke har evne eller kapasitet til selv å løse utfordringene. Den nye forskriften legger derfor opp til koordinering og prioritering på sivil side før en eventuell anmodning sendes til Forsvaret.

Forskriften gjelder for offentlige myndigheter og andre beredskapsaktører utenom politiet. Kommuner og fylker skal fremme en bistandsanmodning gjennom statsforvalteren som i sin tur skal rette anmodningen til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). DSB konsulterer med Politidirektoratet, Helse- og beredskapsdirektoratet og andre relevante myndigheter ved behov, og anmoder Forsvarets operative hovedkvarter om bistand.

Oversikten ligger ute på forsvaret.no



Camilla Stoltenberg / foto: FHI

- Forskning og innovasjon er god beredskap



Overvann i Bergen / Foto NVE Bjørn Lytskjold

**Naturutløste hendelser:
Må sørge for innbyggernes sikkerhet**

Direktør Camilla Stoltenberg i Folkehelseinstituttet er sikker på at det vil komme en ny pandemi.

- Vi vet ikke hvordan den vil arte seg, men det vi vet er at vi er bedre forberedt enn vi var i januar 2020, sier hun.

I et nylig avholdt foredrag på Universitetet i Oslo (UiO) kom hun med mange interessante betraktninger.

- Det er mulig å komme med et forvarsel. For det faktum at vi ikke vet hva og når vil ikke si at det ikke finnes spor. Sommeren 2021 presenterte den kjente vitenskapsmannen Michael Oppenheimer risikofaktorer som viste at klimaendringer var på gang. En lignende mekanisme vil også være mulig for en pandemivarsling. Og flere personer er i gang med å arbeide for å få det til. Da går det an å finne ut om det er et pandemiutbrudd innen et bestemt geografisk område på grunnlag av væremåten og gjøremålene til befolkningen som bor der. Slik kan det bli mulig å sende ut pandemivarsel i god tid før det sprer seg globalt. Dette er imidlertid ingen enkel oppgave, for det vil kreve et forpliktende samarbeid mellom forskere over hele verden, sa Stoltenberg.

Kilde: UNIFORMUM

Les hele intervjuet på totalforsvar.no



Tydligere krav til risiko- og sårbarhetsanalyser

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har utarbeidet en temaveileder som skal danne grunnlaget for hvordan brann- og redningsvesenet og nødmeldetjenesten skal

God og trygg arealplanlegging er et kommunalt ansvar. Å håndtere store vannmengder er en av utfordringene.

Økt urbanisering og mer intens nedbør, som følge av klimaendringer, er med på å øke skadeomfanget av hendelser knyttet til overvann. Vann som renner på overflaten, som følge av nedbør eller snøsmelting, kan endre naturlige vannveier. Skadeomfanget kan bli betydelig. De årlige skadekostnadene knyttet til slike hendelser beløper seg til mellom 1,6 og 3,6 milliarder kroner i året.

- Vi har utgitt en ny veileder som gir kommunene et godt verktøy for å kunne håndtere hendelser ved overvann. Den gir konkrete råd om hvordan denne problematikken bør innarbeides i arealplaner, og en klar anbefaling om hva som kan være tilstrekkelig sikkerhet mot store skader, forteller direktør for skred- og vassdragsavdelingen i NVE, Brigte Sandal. - NVE skal hjelpe kommunene gjennom å bidra med kunnskap om avrenning i tettbygde områder, blant annet hvordan farene kan kartlegges og eksempler på risikoreduerende tiltak, forklarer Sandal. Han opplyser at NVE i løpet av 2022/2023 vil publisere ytterligere veiledere som, samlet sett, vil bli til stor hjelp for kommunene.



Nasjonal trygghetsundersøkelse

For første gang er det gjennomført en nasjonal undersøkelse som kartlegger uro og selvpålevd utsatthet for lovbrudd i den norske befolkningen. 24.000 personer har svart på undersøkelsen, som er finansiert av Justis- og beredskapsdepartementet.

være organisert, bemannet og utrustet på best mulig måte.

Formålet med veilederen er å bidra til at beredskapsanalysene innfrir de forventninger og krav som brann- og redningsvesenets forskrift setter til slike analyser. Veilederen fastsetter hvilket nivå brann- og redningsvesenet skal ha for sin beredskap for å kunne håndtere hendelser. Deretter settes det krav til håndtering av dimensjonerende hendelser. Videre skal veilederen identifisere hvilke ressurser (utstyr, personell, kompetanse o.l.) som er nødvendig for å håndtere de fastlagte uønskede hendelsene innenfor definerte krav (dimensjonerende krav). Dette gjelder spesielt interne ressurser, men også eventuelle behov for eksterne ressurser og samarbeid med andre. Veilederen ligger ute på dsb.no



Per Strand / Foto: DSA

Radioaktiv stråling: **Norge tatt opp som medlem i FN-komité**

- Det er en anerkjennelse av Norges innsats at vi nå er blitt medlem av UNSCEAR, som samler og vurderer verdens kunnskap om effekten av radioaktiv stråling, sier direktør Per Strand i DSA.

UNSCEAR står for United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation, stiftet ved en FN-resolusjon med mandat å samle og evaluere effekten av ioniserende stråling.

Opprinnelig besto komiteen av forskere fra femten av FNs medlemsland. Etter det har antall medlemmer økt til 31, da Norge ble tatt opp.

- Vi har deltatt i flere av UNSCEARs vurderinger, blant annet situasjonen på effekten etter Fukushima-ulykken og en senere studie av doseberegninger for radon. Det var blant annet på bakgrunn av v r

Rapporten er utarbeidet av Mette Løvgren, forsker ved NOVA Oslo Met, Asle Høgestøl, seniorutreder i ideas2evidence og Andras Kotsadam ved Frichsenteret

Dette er temaer som opptar mange i befolkningen; politiske beslutningstagere og ulike tjenester som direkte eller indirekte jobber med forebygging av lovbrudd. De personlige og samfunnsmessige ettervirkningene kan være store. Mens offentlig statistikk viser lovbrudd som er anmeldt til politiet måler Nasjonal trygghetsunders kelse utsatthet for lovbrudd. Resultatene gir en pekepinn på det reelle omfanget av ulike typer lovbrudd.

Rapporten ligger ute på regjeringen.no.



Foto: Oppland sivilforsvarsdistrikt

Gir bedre beredskap

Klimaendringene fører til mer ekstremvær. Tørre områder blir bare tørre, også her i Norge. Det innebærer at vi må forberede oss på flere skogbranner. Da det tidligere i sommer ble kjent at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skulle sende to team med skogbrannpersonell fra Telemark til Hellas, reagerte noen med undring. Sett at det brått skulle bryte ut store skogbranner i Norge? DSB opplyser at hensikten er todelt; de skal hjelpe de lokale brannmannskapene med slokningsarbeidet samtidig som det vil gi verdifull trening og erfaring. Hellas tok også imot team fra flere andre europeiske land. Det er EUs ordning for sivil beredskap, der Norge er medlem, som finansierer skogbrannteamenes reise og oppholde. Denne ordningen finansierer også andre områder innen sivil beredskap i Europa og bidrar til at medlemmer kan få støtte fra andre land ved behov. Trusler og hendelser i Europa går ofte på tvers av landegrensene og det krever samarbeid. Selv om skogbrannberedskapen i Norge er god kan store skogbranner og brannstormer være krevende

innsats her at vi ble tatt inn i komiteen, opplyser direktør Per Strand, som understreker at dette er av stor betydning for DSAs videre arbeid.

å slukke. I slike tilfeller kan Norge få støtte fra andre land.

Europeisk samarbeid gir bedre og tryggere beredskap, mener DSB.



NTF ble stiftet som KFB i Stortinget den 9. april 1951 etter initiativ fra HKH Kronprinsesse Märtha, og er i dag et landsdekkende, forsvarsrelatert samarbeids- og interesseorgan for organisasjoner og enkeltpersoner som er opptatt av samfunnssikkerhet og beredskap. NTF har mer enn 30 000 medlemmer.

Norsk Totalforsvarsforum (NTF)
Postboks 1550 Sentrum, 0015 OSLO | 22 47 82 60 | post@totalforsvar.no | www.totalforsvar.no
Besøksadresse: Bygning 60, Akershus Festning
Redaktør: Jan Erik Thoresen | redaksjon@totalforsvar.no



Norsk TotalforsvarsForum (NTF) - Bygning 60, Akershus Festning, 0015 Oslo, Norge
[Meld deg av](#)

Lever av Make